

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 21, 2013

Nummer 21, 2013

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2013:708](#) 17-09-2013

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2013:710](#) 17-09-2013

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2013:706](#) 17-09-2013

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2013:707](#) 17-09-2013

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2013:BZ9992](#) 17-09-2013

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2013:686](#) 10-09-2013

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2013:687](#) 10-09-2013

RECHTSPRAAK

Puttense moordzaak. De Hoge Raad herhaalt ECLI:NL:HR:2005:AS5556 met betrekking tot de samenloopbepalingen. Toepassing van de in dat arrest neergelegde overwegingen brengt met zich dat de maximaal op te leggen tijdelijke gevangenisstraf in verband met eerdere veroordelingen i.c. (afgerond) 16 jaar en 9 maanden kon bedragen. De Hoge Raad doet de zaak zelf af en legt verdachte een gevangenisstraf van 16 jaar op, verminderd met een halfjaar in verband met de overschrijding van de redelijke termijn.

Het middel klaagt dat het hof bij de strafoplegging ten onrechte geen rekening heeft gehouden met de samenloopbepalingen.

De Hoge Raad overweegt. Het hof heeft de verdachte ter zake van (1) moord (art. 289 Sr) en (2) verkrachting (art. 242 Sr), begaan op 9 januari 1994, veroordeeld tot een gevangenisstraf van achttien jaren. Het heeft die strafoplegging als volgt gemotiveerd:

‘In eerste aanleg heeft de rechtbank verdachte overeenkomstig de eis van de officier van justitie veroordeeld tot een gevangenisstraf van vijftien jaren met aftrek van de preventieve hechtenis.

In hoger beroep heeft de advocaat-generaal gevorderd dat het hof verdachte zal veroordelen tot een gevangenisstraf van achttien jaren met aftrek van de preventieve hechtenis.

In hoger beroep heeft de verdediging zich niet uitgelaten over de strafoplegging.

Verdachte heeft op 9 januari 1994 de 23-jarige Christel Ambrosius, een levenslustige jonge vrouw in de bloei van haar leven, verkracht en vermoord. Na zijn slachtoffer door wurging weerloos gemaakt te hebben, heeft hij haar verkracht. Vervolgens heeft hij Christel vermoord door haar hals door te snijden. Daarmee heeft verdachte een van de ernstigste levensmisdrijven en een van de ernstigste zedenmisdrijven die ons Wetboek van Strafrecht kent, gepleegd. Door feiten als deze is de rechtsorde ernstig geschokt.

Hoe lang en hoe ernstig Christel heeft moeten lijden is wegens het stilzwijgen van verdachte hierover niet bekend. Wel is bekend dat aan de naaste familie onnoemelijk veel en onherstelbaar leed is toegebracht en dat in haar vrienden- en kennissenkring een gat is geslagen door het gemis van Christel.

In 1994 was het wettelijke strafmaximum voor deze beide feiten een tijdelijke gevangenisstraf van twintig jaren. Gedurende de laatste jaren pleegt voor verkrachting gemiddeld een gevangenisstraf van twee jaren en voor moord gemiddeld een gevangenisstraf van veertien à vijftien jaren te worden opgelegd. Bij het bepalen van de op te leggen straf neemt het hof deze straffen tot uitgangspunt.

Als strafverzwarend neemt het hof de volgende omstandigheden in aanmerking.

Het is de oma van Christel, in wier woning het drama op 9 januari 1994 zich heeft voltrokken, die het half ontklede en ernstig verminkte dode lichaam van haar kleindochter kort daarna heeft gevonden. Deze huiveringwekkende vondst moet haar de rest van haar leven hebben begeleid.

Verdachte heeft – natuurlijk tegen beter weten in – gedurende de hele strafprocedure volgehouden dat hij voorafgaande en ten tijde van de ten laste gelegde feiten een geheime, vooral seksuele relatie met Christel Ambrosius heeft gehad. Dit heeft betekend dat de politie en justitie meer dan anders het geval zou zijn, in het persoonlijk leven van Christel en haar naaste familie- en kennissenkring hebben moeten wroeten. Voor de ter terechtzitting altijd aanwezige familie van Christel moet zeer pijnlijk zijn geweest dat door de verdachte een beeld van haar is geschetst dat niet bij haar paste.

Ook door deze opstelling van verdachte blijft de familie van Christel in het ongewisse wat er precies gebeurd is en waarom. Door zijn proceshouding heeft verdachte ook duidelijk gemaakt geen verantwoordelijkheid te nemen voor de verkrachting van en de moord op Christel Ambrosius.

Anders dan de advocaat-generaal merkt het hof het feit dat wegens het stilzwijgen van verdachte de heren [A] en [B] lange tijd ten onrechte in gevangenschap hebben doorgebracht, niet aan als een omstandigheid die strafverzwarend behoort te werken. Verdachte had weliswaar door zijn stilzwijgen te verbreken een einde kunnen maken aan de gevangenschap van die twee mannen, maar van het nalaten daarvan kan verdachte geen strafrechtelijk relevant verwijt worden gemaakt.

Strafverminderende omstandigheden zijn er niet.

Over de persoon van verdachte is niet veel bekend geworden. Aan een onderzoek door het Pieter Baan Centrum heeft hij niet willen meewerken. De vraag of verdachte ten tijde van de ten laste gelegde feiten geheel of gedeeltelijk ontoerekeningsvatbaar moet worden geacht, kan dan ook niet worden beantwoord. Daarom houdt het hof verdachte ten volle verantwoordelijk voor de ten laste gelegde feiten.

Hoewel verdachte sinds 9 januari 1994 enkele malen is veroordeeld ter zake van voornamelijk vermogensdelicten wegen deze veroordelingen niet zo zwaar dat zij op de voet van artikel 63 van het Wetboek van Strafrecht thans bij de strafoplegging gewicht in de schaal leggen.

Ofschoon de misdrijven bijna achttien jaar geleden hebben plaatsgevonden, ziet het hof daarin geen aanleiding tot matiging van de op te leggen straf. Dat tijdsverloop moet in belangrijke mate aan de houding van verdachte worden toegeschreven. Het is hem niet verboden om erover te zwijgen, maar indien hij daarvoor kiest, zou een beroep op het tijdsverloop misplaatst zijn.

Alles afwegende, is het hof van oordeel dat oplegging van een gevangenisstraf voor de duur van achttien jaren met aftrek van de preventieve hechtenis is aangewezen.'

Het in 's hofs overwegingen genoemde artikel 63 Sr luidde ten tijde van de bewezenverklaarde feiten als volgt:

'Indien iemand, na veroordeling tot straf, opnieuw wordt schuldig verklaard aan misdrijf of overtreding vóór die veroordeling gepleegd, zijn de bepalingen van deze titel voor het geval van gelijktijdige berechting van toepassing.'

Bij de stukken van het geding bevinden zich de verdachte betreffende uittreksels uit het Algemeen Documentatieregister van de Justitiële Documentatiedienst. Die houden in dat de verdachte na de in de onderhavige zaak bewezenverklaarde misdrijven bij in totaal zeven – in de conclusie van de advocaat-generaal onder 151 nader genoemde – rechterlijke uitspraken is veroordeeld tot (afgerond) 39 maanden gevangenisstraf.

In zijn arrest van 19 april 2005, ECLI:NL:HR:2005:AS5556, NJ 2006, 10 heeft de Hoge Raad geoordeeld dat in een geval als het onderhavige (a) de rechter moet nagaan wat de maximaal op te leggen tijdelijke gevangenisstraf zou zijn geweest indien alle feiten gevoegd zouden zijn behandeld en dus tot één rechterlijke uitspraak zouden hebben geleid, terwijl (b) hij in ieder geval geen hogere straf zal mogen opleggen dan overeenkomt met het hiervoor onder a bedoelde maximum verminderd met de eerder opgelegde straffen en (c) hij in geen geval hoger mag straffen dan tot het maximum van de vrijheidsstraf die is gesteld op het door hem te berechten feit.

Toepassing van het voorgaande op het onderhavige geval leidt tot de gevolgtrekking dat het hof – gelet op de in artikel 242 en 289 Sr vermelde strafmaxima – voor de bewezenverklarde feiten een levenslange gevangenisstraf of een tijdelijke gevangenisstraf van ten hoogste twintig jaren had mogen opleggen. Nu de verdachte inmiddels is veroordeeld tot (afgerond) 39 maanden gevangenisstraf, had het hof, dat heeft gekozen voor de oplegging van een tijdelijke gevangenisstraf, een gevangenisstraf kunnen opleggen van ten hoogste (afgerond) zestien jaren en negen maanden.

Het middel is gegrond.

De Hoge Raad zal om doelmatigheidsredenen zelf de zaak afdoen en de straf verminderen. In aanmerking genomen dat het hof kennelijk niet de maximaal mogelijke tijdelijke gevangenisstraf voor de bewezenverklarde feiten heeft willen opleggen, zal de Hoge Raad met inachtneming van artikel 63 Sr de gevangenisstraf bepalen op zestien jaren.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 17-09-2013

ECLI: ECLI:NL:HR:2013:BZ9992

Zaaknummer: 11/05007

Wetsartikelen: 63 Sr

RECHTSPRAAK

Gelet op hetgeen in dat arrest is vooropgesteld met betrekking tot mogelijke contra-indicaties is 's hofs oordeel dat verdachte met voorbedachte raad heeft gehandeld ontoereikend gemotiveerd.

Het middel klaagt dat het onder 1 bewezenverklaarde, meer in het bijzonder het 'met voorbedachten rade' handelen, niet zonder meer uit de gebezigde bewijsvoering kan worden afgeleid.

De Hoge Raad overweegt. Voor een bewezenverklaring van het bestanddeel 'voorbedachte raad' moet komen vast te staan dat de verdachte zich gedurende enige tijd heeft kunnen beraden op het te nemen of het genomen besluit en dat hij niet heeft gehandeld in een ogenblikkelijke gemoedsopwelling, zodat hij de gelegenheid heeft gehad na te denken over de betekenis en de gevolgen van zijn voorgenomen daad en zich daarvan rekenschap te geven.

Bij de vraag of sprake is van voorbedachte raad gaat het bij uitstek om een weging en waardering van de omstandigheden van het concrete geval door de rechter, waarbij deze het gewicht moet bepalen van de aanwijzingen die voor of tegen het bewezen verklaren van voorbedachte raad pleiten. De vaststelling dat de verdachte voldoende tijd had om zich te beraden op het te nemen of het genomen besluit vormt weliswaar een belangrijke objectieve aanwijzing dat met voorbedachte raad is gehandeld, maar behoeft de rechter niet ervan te weerhouden aan contra-indicaties een zwaarder gewicht toe te kennen. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de omstandigheid dat de besluitvorming en uitvoering in plotselinge hevige drift plaatsvinden, dat slechts sprake is van een korte tijdsperiode tussen besluit en uitvoering of dat de gelegenheid tot beraad eerst tijdens de uitvoering van het besluit ontstaat. Zo kunnen bepaalde omstandigheden (of een samenstel daarvan) de rechter uiteindelijk tot het oordeel brengen dat de verdachte in het gegeven geval niet met voorbedachte raad heeft gehandeld.

Mede met het oog op het strafverzwarende gevolg dat dit bestanddeel heeft, moeten – anders dan wel uit eerdere rechtspraak van de Hoge Raad wordt afgeleid – aan de vaststelling dat de voor voorbedachte raad vereiste gelegenheid heeft bestaan, bepaaldelijk eisen worden gesteld en dient de rechter, in het bijzonder indien de voorbedachte raad niet rechtstreeks uit de

bewijsmiddelen volgt, daaraan in zijn motivering van de bewezenverklaring nadere aandacht te geven (vgl. HR 28 februari 2012, ECLI:NL:HR:2012:BR2342, NJ 2012, 518).

Gelet op hetgeen onder 2.3 is vooropgesteld met betrekking tot mogelijke contra-indicaties, is het oordeel van het hof dat de verdachte met voorbedachte raad heeft gehandeld, ontoereikend gemotiveerd.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak – voor zover aan zijn oordeel onderworpen – en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 17-09-2013

ECLI: ECLI:NL:HR:2013:706

Zaaknummer: 12/02506 J

Wetsartikelen: 359 lid 2 Sv

RECHTSPRAAK

De Hoge Raad stelt r.o. 4.7 van ECLI:NL:HR:2013:BY3151 en r.v. 3.4 van ECLI:NL:HR:2013:BZ3791 voorop. Uit deze rechtspraak volgt dat vanaf 24 december 2010 de strafoplegging bij een veroordeling wegens handelen in strijd met artikel 197 (oud) Sr in overeenstemming met de Terugkeerrichtlijn dient te geschieden. Het gaat hier mede om regels van sanctierecht van Europese oorsprong, waarvan de concrete implicaties door de Hoge Raad zijn verduidelijkt in zijn arrest van 21 mei 2013 (ECLI:NL:HR:2013:BY3151) met verwijzing naar rechtspraak van het Hof van Justitie van de EU. Daarin ziet de Hoge Raad aanleiding de naleving van deze regels gedurende enige tijd ook ambtshalve te onderzoeken.

De Hoge Raad overweegt. Vooropgesteld moet worden dat de Terugkeerrichtlijn zich niet ertegen verzet dat op grond van artikel 197 (oud) Sr een gevangenisstraf wordt opgelegd aan een tot ongewenst vreemdeling verklaarde onderdaan van een derde land in de zin van artikel 3 lid 1 van de richtlijn op wie de bij die richtlijn voorziene terugkeerprocedure is toegepast en die, zonder geldige reden om niet terug te keren, illegaal in Nederland verblijft. Het opleggen van een onvoorwaardelijke gevangenisstraf aan een dergelijke onderdaan van een derde land is evenwel strijdig met de richtlijn indien de stappen van de in de richtlijn vastgelegde terugkeerprocedure nog niet zijn doorlopen, nu die strafoplegging de verwezenlijking van de met deze richtlijn nagestreefde doelstelling, te weten de invoering van een doeltreffend beleid van verwijdering en terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen, in gevaar kan brengen. Dat betekent dat de rechter die een onvoorwaardelijke gevangenisstraf oplegt wegens handelen in strijd met artikel 197 (oud) Sr, zich ervan dient te vergewissen dat de stappen van de terugkeerprocedure zijn doorlopen en daarvan in de motivering van zijn beslissing dient blijk te geven (vgl. HR 21 mei 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY3151, r.o. 4.7).

Het einde van de termijn waarbinnen de lidstaten de voor implementatie van de Terugkeerrichtlijn benodigde wettelijke bepalingen in werking dienden te laten treden is in

artikel 20 van de richtlijn gesteld op 24 december 2010. Nu de formulering van de hier aan de orde zijnde bepalingen van de richtlijn onvoorwaardelijk en voldoende nauwkeurig is, dient vanaf het verstrijken van die termijn de strafoplegging bij een veroordeling wegens handelen in strijd met artikel 197 (oud) Sr in overeenstemming met de richtlijn te geschieden (vgl. HR 21 mei 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ3791, r.o. 3.4).

Uit deze rechtspraak volgt dat vanaf 24 december 2010 de strafoplegging bij een veroordeling wegens handelen in strijd met artikel 197 (oud) Sr in overeenstemming met de Terugkeerrichtlijn dient te geschieden. Het gaat hier mede om regels van sanctierecht van Europese oorsprong, waarvan de concrete implicaties door de Hoge Raad zijn verduidelijkt in zijn arrest van 21 mei 2013 (ECLI:NL:HR:2013:BY3151) met verwijzing naar rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie. Daarin ziet de Hoge Raad aanleiding de naleving van deze regels gedurende enige tijd ook ambtshalve te onderzoeken.

Na publicatie van voornoemde arresten van 21 mei 2013 moet voor de advocatuur echter voldoende duidelijk zijn dat in voorkomende gevallen in cassatie met vrucht erover kan worden geklaagd dat uit de bestreden uitspraak niet blijkt dat de rechter zich ervan heeft vergewist dat in het voorliggende geval de stappen van de terugkeerprocedure zijn doorlopen. Daarom zal de Hoge Raad in zaken waarin de cassatieschriftuur na 21 mei 2013 is ingekomen geen gebruik meer maken van zijn bevoegdheid de bestreden beslissing ambtshalve te vernietigen op de onder 3.1 aangeduide grond.

In de onderhavige zaak heeft het hof op 1 juli 2011 het vonnis van de Rechtbank Amsterdam van 27 augustus 2010, waarbij de verdachte ter zake van het 'als vreemdeling in Nederland verblijven, terwijl hij ernstige reden heeft te vermoeden, dat hij op grond van een wettelijk voorschrift tot ongewenste vreemdeling is verklaard' is veroordeeld tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van acht weken, bevestigd. Uit het door het hof bevestigde vonnis blijkt niet dat de rechtbank zich ervan heeft vergewist dat de stappen van de terugkeerprocedure zijn doorlopen. Dit brengt mee dat het hof het vonnis wat betreft de strafoplegging niet zonder aanvulling van gronden had mogen bevestigen.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en het daarbij bevestigde vonnis van de rechtbank, maar uitsluitend wat betreft de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 17-09-2013

ECLI: ECLI:NL:HR:2013:708

Zaaknummer: 11/03056 en 11/03268

Wetsartikelen: 197 (oud) Sr en Terugkeerrichtlijn

RECHTSPRAAK

Het hof heeft ten onrechte ambtshalve beslist dat het toegewezen bedrag moet worden vermeerderd met de wettelijke rente. De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak op dat punt.

Het middel klaagt dat het hof ten onrechte heeft beslist dat het aan de benadeelde partij toegewezen bedrag aan materiële schadevergoeding vermeerderd wordt met de wettelijke rente.

De Hoge Raad overweegt. Het hof heeft de vordering van de benadeelde partij tot vergoeding van de schade aan een televisie, longdrinkglazen en een ruit, toegewezen tot een bedrag van € 500 en de vordering van de benadeelde partij voor het overige niet-ontvankelijk verklaard. Het hof heeft voorts beslist dat het toegewezen bedrag vermeerderd wordt met de wettelijke rente vanaf 14 maart 2009 tot aan de dag der algehele voldoening. Nu de stukken van het geding niet inhouden dat de benadeelde partij vergoeding van de wettelijke rente heeft gevorderd, heeft het hof ten onrechte beslist dat die rente vergoed moet worden. Het middel klaagt daarover terecht.

De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Gelet op de aan de verdachte opgelegde werkstraf voor de duur van veertig uren, subsidiair twintig dagen hechtenis, en de mate waarin de redelijke termijn is overschreden, is er geen aanleiding om aan het oordeel dat de redelijke termijn is overschreden enig rechtsgevolg te verbinden en zal de Hoge Raad met dat oordeel volstaan.

Nu de Hoge Raad geen grond aanwezig oordeelt waarop de bestreden uitspraak ambtshalve zou behoren te worden vernietigd, brengt hetgeen hiervoor is overwogen mee dat als volgt moet worden beslist.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend voor zover het hof heeft beslist dat wettelijke rente vergoed moet worden over het toegewezen bedrag van de vordering van de benadeelde partij en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 17-09-2013

ECLI: ECLI:NL:HR:2013:707

Zaaknummer: 11/03019

Wetsartikelen: 6 lid 1 EVRM

RECHTSPRAAK

Mede gelet op de bewoordingen van artikel 14c lid 1 (oud) Sr en de ratio van de algemene voorwaarde, moet worden aangenomen dat de tenuitvoerlegging van een voorwaardelijk opgelegde straf niet kan worden gelast ter zake van een strafbaar feit waaraan verdachte zich heeft schuldig gemaakt vóór de uitspraak waarbij de voorwaardelijke straf is opgelegd.

Het middel richt zich tegen 's hofs last tot tenuitvoerlegging van de bij vonnis van 16 april 2008 opgelegde voorwaardelijke geldboetes.

De Hoge Raad overweegt. Het hof heeft de verdachte veroordeeld ter zake van een op 12 september 2007 begaan strafbaar feit. Het in de onderhavige zaak toegepaste artikel 14c lid 1 (oud) Sr luidt als volgt:

‘Toepassing van artikel 14a geschiedt onder de algemene voorwaarde dat de veroordeelde zich voor het einde van de proeftijd niet schuldig maakt aan een strafbaar feit.’

Mede gelet op de bewoordingen van artikel 14c lid 1 (oud) Sr en de ratio van de algemene voorwaarde, moet worden aangenomen dat de tenuitvoerlegging van een voorwaardelijk opgelegde straf niet kan worden gelast ter zake van een strafbaar feit waaraan de verdachte zich heeft schuldig gemaakt vóór de uitspraak waarbij de voorwaardelijke straf is opgelegd. In aanmerking genomen dat het bewezenverklaarde feit is begaan op 12 september 2007 en dat het vonnis waarbij de voorwaardelijke straffen zijn opgelegd waarvan de tenuitvoerlegging is gevorderd, dateert van een latere datum, te weten 16 april 2008, had het hof dus niet de tenuitvoerlegging van die straffen mogen gelasten.

Het middel is gegrond. De Hoge Raad zal om doelmatigheidsredenen zelf de zaak afdoen.

Nu de Hoge Raad geen grond aanwezig oordeelt waarop de bestreden uitspraak ambtshalve zou behoren te worden vernietigd, brengt hetgeen hiervoor is overwogen mee dat als volgt moet worden beslist.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de last tot tenuitvoerlegging van de bij vonnis van 16 april 2008 voorwaardelijk opgelegde geldboetes, wijst af de vordering tot tenuitvoerlegging van die straffen en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 17-09-2013

ECLI: ECLI:NL:HR:2013:710

Zaaknummer: 11/04324

Wetsartikelen: 14c lid 1 (oud) Sr

RECHTSPRAAK

's Hofs oordeel dat de bewezenverklaarde uitlatingen van de verdachte bedreiging met enig misdrijf tegen het leven gericht, althans met zware mishandeling opleveren, is zonder nadere motivering niet zonder meer begrijpelijk.

Het middel klaagt over de motivering van de bewezenverklaring. Het bevat onder meer de klacht dat het oordeel van het hof dat de in de bewezenverklaring genoemde passage van de aan M. Hamer verzonden e-mail een bedreiging met een tegen het leven van haar dochter gericht misdrijf, althans met zware mishandeling van haar dochter oplevert, ontoereikend is gemotiveerd.

De Hoge Raad overweegt. Voor een veroordeling ter zake van bedreiging met enig misdrijf tegen het leven gericht dan wel bedreiging met zware mishandeling is, voor zover hier van belang, vereist dat de bedreiging van dien aard is en onder zodanige omstandigheden is geschied dat bij de betrokkene de redelijke vrees kon ontstaan dat hij het leven zou kunnen verliezen of zwaar lichamelijk letsel zou kunnen oplopen (vgl. HR 7 juni 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT3659, NJ 2005, 448). Niet is vereist dat het misdrijf waarmee wordt bedreigd, is gericht tegen de bedreigde persoon zelf (vgl. HR 25 januari 2011, ECLI:NL:HR:2011:BO3400, NJ 2011, 224).

Zonder nadere motivering, die ontbreekt, is het oordeel van het hof dat de bewezenverklaarde uitlatingen van de verdachte bedreiging met enig misdrijf tegen het leven gericht, althans met zware mishandeling opleveren, niet zonder meer begrijpelijk. De uitspraak is dus niet naar de eis van de wet met redenen omkleed. Daarbij wordt het volgende in aanmerking genomen.

Als het hof heeft geoordeeld dat de in de bewezenverklaring opgenomen passage uit de e-mail van de verdachte van dien aard is dat zij bij M.I. Hamer de onder 2.3 bedoelde vrees kon doen ontstaan, is dat oordeel, gelet op de weinig specifieke bewoordingen waarin die uitlatingen zijn gedaan, niet begrijpelijk. Voor zover het hof die uitlatingen niet op zichzelf heeft beschouwd, heeft het bij de motivering van zijn oordeel alleen betrokken dat de bewezenverklaarde uitlatingen zijn verstuurd naar het (zakelijke) e-mailadres van Hamer en dat de verdachte bekend was met het feit dat zij een dochter heeft. Die omstandigheden

vormen nog niet een toereikende motivering van zijn oordeel. Het hof heeft immers niets naders vastgesteld omtrent de context waarin de bewezenverklarde uitlatingen zijn gedaan, zoals de betekenis van de overige inhoud van de e-mail voor het bedreigende karakter van de bewezenverklarde passage of het gewicht van de omstandigheid dat die uitlatingen zijn gericht tegen Hamer als landelijk bekend politicus, van wie met haar toestemming openbaar gemaakte zakelijke en persoonlijke gegevens eenvoudig te achterhalen kunnen zijn. In zoverre slaagt het middel.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-09-2013

ECLI: ECLI:NL:HR:2013:686

Zaaknummer: 12/00066

Wetsartikelen: 285 Sr

RECHTSPRAAK

De klacht dat ten onrechte niet op de voet van artikel 41 lid 1 aanhef en onder b Sv door de voorzitter van het hof ambtshalve de last is gegeven tot toevoeging van een raadsman kan niet slagen, nu in de onderhavige zaak niet de voorlopige hechtenis van verdachte is bevolen.

Het middel klaagt dat het hof ten onrechte niet ambtshalve een raadsman heeft toegevoegd aan de verdachte dan wel zich ervan heeft vergewist of de verdachte bijstand van een raadsman behoefde.

De Hoge Raad overweegt. Voor zover het middel klaagt dat ten onrechte niet op de voet van artikel 41 lid 1 aanhef en onder b Sv door de voorzitter van het hof ambtshalve de last is gegeven tot toevoeging van een raadsman, kan het niet slagen, omdat in de onderhavige zaak niet de voorlopige hechtenis van de verdachte is bevolen. Ook voor het overige kan het middel niet tot cassatie leiden op grond van het volgende.

Ingevolge artikel 28 lid 1 Sv is de verdachte bevoegd zich door één of meer gekozen of toegevoegde raadsliden te doen bijstaan. Of een verdachte zichzelf ter terechtzitting wil verdedigen of zich wil laten verdedigen door een raadsman, is ter vrije keuze van de verdachte. Dat betekent niet dat de zorg voor de verdediging steeds en zonder meer aan de verdachte kan worden gelaten. Indien een verdachte ervoor kiest om zichzelf te verdedigen en te kennen geeft afstand te willen doen van zijn recht op rechtsbijstand, zal de rechter erop moeten toezien dat door die keuze aan het recht op een eerlijk proces niet wordt tekortgedaan (vgl. HR 20 november 2011, ECLI:NL:HR:2011:BV0907, NJ 2012, 29).

Het hof heeft in de uit het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep blijkende feiten en omstandigheden omtrent de persoon en de persoonlijkheid van de verdachte klaarblijkelijk geen aanleiding gevonden voor nader onderzoek of de verdachte – met het oog op waarborging van haar recht op een eerlijk proces – bijstand van een raadsman behoefde. Dat oordeel geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Verweven als het is met aan het hof voorbehouden waarderingen van feitelijke aard, kan dat oordeel niet verder op juistheid

worden onderzocht. Dat oordeel is ook niet onbegrijpelijk. Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-09-2013

ECLI: ECLI:NL:HR:2013:687

Zaaknummer: 12/01464

Wetsartikelen: 41 lid 1 aanhef en onder b Sv en 28 lid 1 Sv